

Vichon silmät alkoivat tottua hämäryyteen. Pitkään, valkoiseen mekkoon sekä hopea- ja turkoosikoruihin laittautunut Nascha näytti arvokkaalta ja keskittyneeltä. Hänen nutturansa oli sidottu pellavanauhalla.

Nascha osoitti Vicholle istumapaikan majan seinustalla. Manuel asettui hänen viereensä, Alonso toiselle puolelle. Tomás rullasi oviaukkoa peittävien huopien helmat alas. Kuumuus majassa lisääntyi. Kukaan ei lausunut sanaakaan. Jännittynyt Vicho sormeili putkimaisiksi muotoilluista turkooseista, simpukankuorista ja hopeahelmistä koostuvaa kaulaketjua, jonka isomummu oli antanut hänelle edellisenä iltana.

Kuului sihahdus, höyry suikerteli kohti majan kattoa, kun Nascha pirskontti ruukustaan kiville vettä. Ensimmäisessä rukouksessa hän pyysi Muuttuvalta Naiselta ja muilta jumalilta lupaa suorittaa tehtävänsä, vaikka ei ollut täysin oppinut hatalii. Vastaus tuli tuulen kohahduksena majan ulkopuolella. Lempeä sade ripisi kuiskaillen huopia vasten. Sellaista Naschan äiti oli kutsunut naisten sateeksi.

Nascha aloitti maailman luomisen laulun, jota hänen äitinsä oli usein laulanut. Siinä kerrottiin taivaan, vuorten, vesien ja metsien synty. Vaihe päättyi Ensimmäisen Miehen ja Ensimmäisen Naisen ilmaantumiseen ja päivänvalon syttymiseen.

Uudet vesipisarot kihativat ruukusta tulikiville samalla kun sade kiihtyi ulkona. Se oli muuttunut pintoja rummuttavaksi, voimakkaaksi miesten sateeksi samaan aikaan, kun Naschan laulu päättyi miehiin, jotka opettaisivat lapsensa uskomaan hyvään ja kulkemaan sopusoinnussa Kauneuden tiellä.

Vicho sai käteensä pienen kulhon, joka sisälsi vahvalta tuoksuvaa nestettä. Hän joi sen ja laski tyhjän astian maahan.

Manuel hikoili rajusti. Aivan kuin hänen ihohuokosensa olisivat avautuneet päästääkseen kaiken tarpeettoman ulos. Kaiken lian ja saastan. Kaiken sen, minkä hän oli nähnyt ja kokenut vankilassa ja lukuisat muut ikävät kokemukset työurallaan ennen sitä. Hän sulki silmänsä. Hän oli käynyt tämän läpi ollessaan kolmentoista. Nascha oli kasvattanut häntä yhdessä isän ja äidin kanssa, koska isoisä ei ollut mukana hänen elämässään – ja silti hän oli ollut laiska ja vastuuton. Sitä ei voinut mitenkään puolustaa. Ei ollut kysymys siitä, että hän ei olisi tiennyt, mikä oli oikein ja mikä väärin. Hän raotti silmäluomiaan ja katsoi isäänsä. Tomáksen mustat silmät kimalsivat tulen loisteessa. Niissä ei ollut vihaa eikä pettymystä – vain odotusta, joka säteili hänen koko olemuksestaan. Osa puhdistumisriitistä oli osoitettu sinnekin, arveli Manuel. Hän toivoi sen tehoavan.

Nascha sirotteli jauhettuja yrttejä kiville ja siirtyi taas uuteen lauluun. Hänen nouseva ja laskeva äänensä kertoi Muuttuvasta Naisesta, kaiken elävän äidistä ja luojusta. Manuel vilkaisi poikaansa. Vicho istui paikallaan iho kiiltävänä hiestä, silmät raollaan, kasvoillaan keskittynyt ilme, kädet rennosti levossa polvien päällä. Yrttijuoma imeytyi hänen elimistöönsä ja sai hänet tuntemaan olonsa kevyeksi.

Nascha otti esiin nahkaisen naamion. Sen oranssinpunaiseen pintaan oli maalattu valkoisia kuvioita, pään päälle oli pistetty pitkä sulka. Kauluksena toimi ketunnahka. Silmät ja suu erottuivat pyöreinä kasvojen tummasta osasta. Nascha viittasi Vichon luokseen ja pujotti maskin pojan pään yli.

Vicho oli kuullut, että joissakin seremonioissa tavalliset ihmiset saivat katsoa jumalten silmien läpi. Hän ei kuitenkaan ollut valmistautunut siihen, että jokin naamio olisi osa hänen juhlaansa, eikä hän tiennyt, ketä se esitti. Nascha käänsi silmänaukot oikeille kohdilleen. Nahan sisäpuoli tuntui tarttuvan Vichon märkään ihoon ja häntä pyörrytti hetken. Hän näki kiviltä nousevan höyryn ja erotti jonkin vaalean hahmon tulen ääressä – kohdassa, jossa ei ollut ketään.

Manuel tiesi, mistä jumalasta oli kyse. Se oli Hän Joka Syntyi Vedestä, Sankarikaksoista nuorempi. Naamiota ei ollut aikaisemmin nähty Larrunessa. Isomummun oli täytynyt valmistaa se erityisesti tähän tilaisuuteen. Manuel oli omassa seremoniassaan saanut kokeilla Tuulen Jumalan maskia. Se oli saatu lainaksi eräältä navajoperheeltä, joka oli sittemmin palannut reservaattiin.

Nascha otti vesiruukun ja ripotteli vettä kiville. Uusi yrttien tuoksu lehahti ilmoille, lämmin höyry peitti hänet hetkeksi näkyvistä. Hän sirotti maissin siitepölyä neljään ilmansuuntaan ja siirtyi kiitosrukouksen jälkeen uuteen lauluun. Hänen kädenliikkeensä sulkivat siunaten sisäänsä taivaan, maan ja koko luomakunnan.

Rukous oli osa Vihollistiestä, joka oli varsinaisesti tarkoitettu sodasta palanneiden taistelijoiden puhdistamiseen pahoista hengistä. Manuel tunnisti sen ja oikaisi ryhtiään. Isomummu oli siis päättänyt yhdistää kaksi rituaalia – Vichon aikuistumisen ja hänen oman parantumisensa vankilavuosien jälkeen. Samalla ehkä selviäisi, mikä Vichoa vaivasi.

Kuluneiden vuosien paino kirposi Manuelin sydäimestä. Hän oli sovittanut tekonsa maan lakien mukaan ja oli vapaa. Lakimiehen oikeudet oli häneltä riistetty, mutta nyt hän oli vapaa tekemään jotain muuta, missä olisi yhtä hyvä kuin juristina. Tai ehkä hän ei ollutkaan hyvä, kun oli ajautunut laillisuuden rajoille ja jopa pimeälle puolelle – ehkä näin oli paras. Hän saisi tavallaan uuden aikuistumisen, tuoreen tilaisuuden siirtyä vahvojen miesten joukkoon. Hän voisi irtautua vääryyden ja väkivaltaisuuden täyttämästä menneisyydestään, niistä, joita isomummu piti pahoina henkinä. Hän yhtyi lauluun äänettömästi. Nascha näki hänen huultensa liikkeen ja tiesi, mitä hänen mielessään liikkui.

Vicho kumartui ja antoi Naschan ottaa naamion pois. Hän istuutui takaisin paikalleen hiukan hämmentyneenä. Tuntui kuin hänen päänsä olisi ollut tyhjä ja kevyt ja koko hänen ruumiinsa leijailevan aineeton.

Ilma värisi Vichon edessä ja muodosti kuvan valkopukuisesta naisesta, joka ojensi kätensä häntä kohti. Äiti, kävi hänen mielessään. Oliko hän kasvamassa mieheksi, vai jäänyt lapseksi, joka syytteli muita elämän oudoista käännteistä?

Rukous muistutti Vichoa siitä, että elämä oli pyhä. Navajojen filosofian mukaan jokainen ajatus ja teko muokkaisivat sitä. Viha ja kauna muuttuisivat todeksi, leviäisivät ja pilaisivat harmonian. Keskittyminen kauneuteen vapauttaisi hänet pahasta ja lisäisi sopusointua.

Naishahmon kuva himmeni ja haihtui. Naschan laulu hiljeni, ja Vichon ajatukset kirkastuivat. Kauneuden Tien sisältö ja sanat kertautuivat hänen mielessään, ne sykkivät hänen jokaisessa solussaan, kiersivät kaikissa verisuonissa ja hermoissa, kiirivät värisevänä energiavirtana hänen ihollaan, lauloivat ikuista totuuttaan hänen sydämessään.

ss. 102-105

Tähystäjä

Lukunäyte 2_Kolumbia

Kun helikopterinromun läheltä löytyneet viiden miehen jäännökset oli noudettu onnettomuuspaikalta ja haudattu, rankkasateen liottama ja uupunut Qi-ryhmä kääntyi poistumaan. Cidin ja Josén viimeiset hetket samoin kuin pilottien epätoivoiset yritykset pelastaa tilanne velloivat heidän mielessään. He olivat vuosien varrella menettäneet taistelutovereita, mutta tämä oli pelottava esimerkki siitä, mikä saattaisi kohdata heitäkin. He olivat olleet liikkeellä salaisessa tehtävässä – vainajien kohtalokin jäisi salatuksi. Surmattujen panttivankien ruumiit oli kätkeyty toisaalle – heidän paikalla olemiseensa oli syy, ja heitä muistettaisiin uutisissa ja virallisissa hautajaisseremonioissa. Qi-vainajia ja helikopterin miehistöä saatteli iäisyyteen ainoastaan Javin lukema rukous ja henkiin jääneiden kaipaavat muistikuvat.

Vicho tarkisti aseensa latauksen – saman tekivät toisetkin. He olivat selviytyneet sisseistä sillä erää, ja seismiset häiriöt näyttivät tauonneen. Kulku ei olisi silti helppoa loppumatkallakaan.

Hiki valui Vichon otsalta silmiin, hän pyyhkäisi sen pois hansikkaallaan välittämättä siitä, että kuivausapu oli vain tilapäinen. Oli tukahduttavan kuuma, kosteat vaatteet ja kengät kalvoivat ihoa. Siitä huolimatta hänen olisi pitänyt olla tarkkaavainen. He olivat lähestymässä rannikkoa. Myöhemmin ilmaantuisivat näkyville tavanomaiset retkeilyreitit apinanruokkimiskieltoineen ja turistiruokaa kaupustelevine pikku kylvineen.

Atlantin aaltojen kumea kohina kuului kaukaa, jos tarkkaan kuunteli. Maasto nousi ylöspäin kallioiden välissä. He olivat joutuneet sortuman vuoksi poikkeamaan suunnitellulta reitiltään tavoittaakseen piilotetuissa veneissä odottelevat hakijat - jotka toivottavasti olivat vielä paikalla viivästyksestä huolimatta.

Vesi kenttäpulloissa väheni. Jano ja ravinnon puute haittasivat räsistysten lisäksi. Matkan varrella he ohittivat jonkin ammoon kadonneen kulttuurin kiviset jäännökset. Muinaisten hahmojen ankarailmeiset piirteet vavahduttivat Vichoa. Mitä ikiaikaisia perinteitä ja tapoja tiimi mahtoikaan rikkoo toiminnallaan?

Vanhojen aikojen rituaaleja ja sikäläisten heimojen elämää pohtiessaan Vicho astui hiukan harhaan kasvillisuuteen painuneelta kulku-uralta. Rinteen reuna petti hänen allaan – vaistomaisesti huudahtaen hän putosi sammalpeitteisten äyräitten välissä kuohuvaan jokeen.

Isi, kuiskasi hän upotessaan pinnan alle kivien kolhimana.

Sitten hän muisti. Isomummu oli kertonut, että hänen elementtinsä oli *Tó*, vesi, ja että hänen ei koskaan tarvitsisi pelätä hukkumista tai henkensä menettämistä jollain tavoin veden vuoksi. Ainuttakaan siihen liittyvää rukousta ei tullut hänen mieleensä, mutta näki edessään Nuoremman Sankarikaksosen tummat kasvot.

Tóbájíshchíní, kutsui hän.

Hän Joka Syntyi Vedestä kuuli pyynnön. Hän kohteli Vichoa lempein käsin, kantoi ja nosti kohti pintaa. Vicho pystyi taas hengittämään. Kylmä, imevä pohjavirtaus irrotti otteensa hänen jaloistaan, lakkasi raastamasta häntä alajuoksulle. Veden pinta tyyntyi ja sileni, kuohut kivien korvallisilla sulivat pois. Javi rojautti reppunsa rinteelle ja laskeutui nopeasti joelle. Hän onnistui kurkottamaan Vichon uppoamiskohtaan käyttäen apunaan uoman yli kaatuneen puun runkoa. Virta ei ollut ehtinyt viedä pudonnutta mennessään. Javin sormet takertuivat hänen vyöhönsä.

Ylös sieltä, karjaisi Javi kiskoan serkkuaan epätoivoisesti vedestä, sai toisen käden kiinni kaulukseen. Miten voikaan märkä, 80-kiloinen mies olla niin painava! Javi oli vähällä menettää tasapainonsa, mutta Toni riensi avuksi.

Kumpikaan heistä ei ymmärtänyt, miten Vicho yhtäkkiä olikin keveä ja helppo liikutella, köykäinen kuin pieni lapsi. He nostivat hänet kuiville, laskivat maahan ja totesivat, että elvytys ei ollut tarpeen. Vichon hengitys toimi, hän alkoi liikahtella.

Leppeä tuulenpyörre kiepahti heidän ympärillään hivellen heidän poskiaan.

Vicho yskäisi. Hän aukaisi silmänsä ja kohottautui kyynärpääänsä varaan.

Javi vaikenä. Tonikaan ei ryhtynyt päivittelemään tapahtunutta, vaan tuijotti veteen ihmeissään. He istuivat hetkisen typertyneinä rinnakkain. Vichokin katsoi jokeen. Se kuohui ja ryöppysi taas entiseen tapansa, ehkä jopa aiempaa voimakkaammin.

ss. 214-216

Vicho nosti repun selkäänsä ja tarttui Dolin käteen. He kääntyivät Boulevard des Capucinesille ja jatkoivat pitkin leveitä jalkakäytäviä, joita reunustivat hoikka-runkoiset puut ja katukahvilat. Maisema muistutti Vichoa Claude Monet'n taulusta. Maalauksesta ei kuitenkaan voinut aistia nykyisten kaltaisia ääniä, jollaisia ei työn valmistumisaikaan ollutkaan. Nyt liikenne vyöryi viereisellä kadulla neljällä kaistalla, joiden yli autojonot välillä pursuivat. Pysäköinnissä käytettiin ranskalaista mielikuvitusta, ja tilaa luotiin sinnekin, missä sitä ei ollut. Ilman täyhti hurina, piipitys, tööttäily, kengänkorkojen rytmikäs kopina – kakofonia, jota Vicho inhosi. Jännittynyttä tunnelmaa korosti järeästi aseistettujen poliisien ja santarmien taktisen yksikön liikehdintä.

Doli veti Vichon Champs-Élyséesin ylityksen jälkeen sivukadulle, joka oli kuin toinen maailma hiljaisine taloineen ja siististi pysäköityine ajoneuvoineen.

He ohittivat useita pikku liikkeitä, jotka Vicho muisti edellisiltä käynneiltään. Juuri se häntä Pariisissa miellytti. Asukas voi kipaista aamulla hakemaan tuoreita tuotteita saman korttelin leipurilta.

Lähempänä Rue de la Renaissance he pysähtyivät pikku ravintolaan. Doli tilasi heille iltapalan sekä talon punaviiniä esitellen kielitaitoaan ja unohtaen täysin, että Vicho oli opiskellut ranskaa pääaineenaan. Mies antoi hänen touhuta, seurasi ainoastaan hymyillen hänen vilkasta puhettaan ja sitä säästäviä kädenliikkeitä. Olisiko nyt ollut sopiva aika ottaa sormus esiin? Ei, siihen Vicho tahtoi korttelikapakkaa tunnelmallisemman ympäristön.

Syötyään he kiipesivät jyrkkiä portaita myöten Dolin pikku asuntoon hissittömän talon kuudenteen kerrokseen. Siellä he viettivät kiihkeän illan tytön kapeassa sängyssä, jonka päädyt olivat samantapaista koristeellista takorautaa kuin talon ikkunanreunusten ja parvekkeiden kaiteet. Tunnelmaa oli toki sielläkin – ikkunan kapeassa näkymässä hohti valaistu Eiffel-torni, alakerran parvekkeelta kantautui vaimea viulumusiikki, ja Dolin ikkunalaudalla kukki tuoksuva laventeli.

Vichon toiveet erityisestä ympäristöstä täyttyivät seuraavana päivänä. Doli oli järjestänyt vierailun Versailles'n puistoon, joka oli molemmille uusi kokemus. Suihkulähteitä, lampia ja altaita oli häkellyttävä määrä. Niitä koristivat patsaat ja pylväiköt, nymfejä ja lapsia esittävät veistokset ja klassisen mytologian hahmot Neptunuksesta Ceresiin. Eniten Vichoa liikutti peilialtaan suuri vesimusiikkiesitys. Suihkulähteiden ryöpyt tanssivat barokkimusiikin säestyksellä syöksyen välillä suoraan ylös tai taipuen kaarelle toistensa lomaan – tyttö oli lähtenyt hänen kanssaan kauniiseen ympäristöön kuuntelemaan musiikkia, josta ei itse pitänyt.

Kun vedet olivat laskeutuneet takaisin altaisiinsa ja yli lentäneet pisarat jääneet kuivumaan niiden ympäristöön he kävelivät pensasaitojen ja kukkaistutusten muodostamassa labyrintissa.

Väki vetäytyi vähitellen kohti poistumisportteja – vain he kaksi olivat jäljellä sillä alueella. Aikaa oli enää vähän, jos Vicho aikoi toimia sinä iltana. Hän veti Dolin kanssaan hämärtyvään Kuningattaren boskettiin, mutta käänsi selkensä patsaille ja vihermuodostelmia valaiseville lyhdyille. Hän ei huolinut kuningatar Marie Antoinetten surullista historiaa tämän illan mielikuviin.

– Vicho, me eksytään tänne, väitti Doli.

– Eikä eksytä, amada...tai jos eksytään, niin haitanneeko tuo. Sinun kanssasi haluaisin olla harhateillä koko loppuikäni.

Vicho suuteli Dolia kuumasti. Ei ollut aikaa miettiä, johtuiko tämän hetkellinen jäykistyminen sanasta loppuikä. Hän piteli tyttöä toisella kädellä ja sujautti toisen taskuun hakemaan sormusta, itse rasian hän oli jättänyt reppuun. Hän oli asettanut puhelimensa äänettömälle ulos lähtiessään. Nyt hän tuns sen värisevän taskussaan, ja Dolikin tuns sen. Kirottua. Kukaan ei nykyään soittanut hänelle, ellei ollut kyse todella tärkeästä asiasta. Herkkä hetki oli saman tien mennyt. Hän voisi aivan yhtä hyvin vastata siihen kirottuun rakkineeseen. Hän työnsi Dolin hellästi syrjään.

– Anteeksi...minun on pakko ottaa tämä puhelu.

Selvästi harmistunut Doli asteli hiukan kauemmaksi ja ryhtyi tutkiskelemaan patsaita kiinnittäen ensimmäiseksi huomionsa marmoripylvään päähän sijoitettuun naisen rintakuvaan.

Vicho kuuli satelliittiyhteyden onton kaiun takaa äänen, joka ei tarvinnut esittelyä.

–*Primo*, oletko valmis uuteen tehtävään? Qi lähtee jahtiin.

–Olen Versailles'ssa, ilmoitti Vicho.

–Hyvä. Olen Brysselissä, mutta emme voi tavata. Lähetän ohjeet. Sovi lento Ramsteiniin yhdessä Rafin kanssa, kun olet saanut valmistelut kuntoon.

–Aye, aye, sir.

ss. 245-247